

запълзявали по гребена на Балкана, като огромни змии, — тогазъ той, заедно съ всички овчари слизалъ отъ планината. Но въ кѣщи той малко стоялъ само нѣколко дена, колкото да раздаде чаканитѣ армагани отъ планината: писани хурки и кобилицы. Скоро той заминава сега на югъ, защото тогава овçarитѣ прѣкарвали зимата далечъ по селата край Черно море въ равната поляна. На пролѣтъ пакъ, когато кукувицата закукувала въ зелената шума, тя обаждала на гората, че нейнитѣ овчари се връщатъ.

Това ставало всѣка година. Но послѣдната пролѣтъ Стефанъ се върналъ внезапно много промѣненъ. Той билъ замисленъ и тъженъ. Не слизалъ вече въ селото по голѣмитѣ празници на хорѣто. Не се показвалъ никждѣ, съ другаритѣ си, билъ мълчаливъ и хладенъ. Явно било, че той таи въ душата си дълбока, тежка жалба. Но стариятъ кехая знаелъ всичко, — разбирали това и другитѣ: Стефанъ любѣлъ. Три години вече така любѣлъ малката Елена, дъщерята на дѣдо Никола, въ къшлата на когото тѣ всѣка зима прѣкарвали.

— Взе му ума оная долчанка, казвалъ стариятъ кехая на дружината овчари, когато тѣ, насѣдали на голѣмо колело, се хранѣли рѣдко наедно. — Взе му ума. Не ше го бжде...

Стефанъ знаелъ това, но се прѣструвалъ, че нищо не чува и не забѣлѣзва. Той обичалъ да остава самъ, да се отдава на тѣжитѣ си и само на кавала си да ги повѣрѣва. И често, когато падала тиха, топла нощъ; когато пълниятъ мѣсець плувалъ тихо прѣдъ рой плахи звѣдици; когато балканътъ се тъмнѣлъ далечъ като тъмна, обвита съ сребърна мъгла стѣна, а горитѣ мълчали, потънали въ черни сѣнки, — той разпрѣснѣлъ стадото си въ голѣма вита джга за себе си, бавно пристѣпѣлъ по нѣкой ридъ и свирѣлъ... и скърбътъ му, купнежитѣ му, обичътъ му, — всичко, що е изпѣлвало душата му, изливало се въ хубави и стройни звукове. Кавалътъ тогава не е свирѣлъ само, говорѣлъ е; чуднитѣ звукове ту се издигали свободно и леко, трептейки срѣдъ тихата лунна нощъ въ възторгъ и радость, замирайки въ сладостна нѣга, ту се прѣкъсвали внезапно и горко ридаели, зовѣли безнадежно... Но ето той изведнажъ свършвалъ пѣсеньта и намѣсто тягосната мелодия, започвалъ весела и игрива пѣсень за игра. Той свирѣлъ съ сжщото увлѣчение и страсть; прѣдъ замечания му погледъ се явявало прѣлестно видѣние; той гледалъ нея, Елена, за смѣна и румяна, съ очи пълни съ блѣсъкъ, малка, лека като сърна, да се носи въ луда и кръшна игра, както е бивало прѣзъ дългитѣ зимни нощи у тѣхъ. Той свирѣлъ, усмихвайки се, все така недвижно загледанъ, докато кавалтъ незамлъквалъ съ глуха, дълбока въздишка.

И дѣто и да е билъ, каквото и да е вършилъ, мисълъта за нея не го напускала. Сутринъ, когато отъ височинитѣ на